

A LAP ELŐFIZETÉSI-ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyiltelek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Az aratás.

K.-Vásárhely, 1882. aug. 4.

Az aratás javában folyik a székelyek kies rónaságain s fáktól, cserjéktől megtisztított hegyein, völgyein. Az aratók éles vasától sorba dülnek az arany kalászkok s nemcsak a magasra rakott kalangyák hirdetik az isten dicsőségét, a székely nép életrevalóságát.

A hol jég, árvíz, szárazság s rozsa, üszög nem pusztított, ott meglegezős tölti el a gazda szívét.

Haj! de mily kevés ilyen van ez!

Az elemi csapások nem mindenikét lehet megakadályozni, kikerülni, ártalmatlanná tenni. A székelyföldön azonban igen kevés hely kivételével elárasztat hat az árvíz egész határokat, megölheti a szárazság a gyenge növényzetet, rozsa, üszög szabadon teheti tönkre a terményeket. Ezen csapásokat a székely nép kisebbíteni, akadályozni, lehetlenné tenni általában nem igyekszik. Csak kevés helyen s a nagyobb birtoku értelmes osztály tesz e célra valamit. A szegény földműves jég, tűz ellen nem biztosít; szárazság, árvíz, rozsa, üszög ellen birtokát, terményét nem védi.

És ez nem is csoda.

Hiszen közönséges gazdáink az előhaladott gazdasági kulturáról talán nem is hallottak, annyiav kevésbé győződtek meg annak helyességéről, áldásairól.

Sajnos, hogy a gazdasági egyle-

tek olyan lassan és bajosan szaporodnak. A székelyföldön ma is csak 2 gazdasági egyesület folytatja áldásos működését: a marosvásárhelyi és csikmegyei. Többiről hallgat a krónika.

Pedig a gazdasági egyleteknek igen szép szerep jut a kulturgazdaság fejlesztésében s meghonosításában.

Sőt csak ezek változtathatnak idővel földművelőink megszokott, de már előhaladott korunknak meg nem felelő gazdálkodási rendszerén s vezethetik be lassan népünket az ígért földre, az okszerű gazdálkodásba.

Semmi sem sürgősb tehát, mint elegendő számú gazdasági egyletek felállítása s azoknak működésbe hozatala.

Ha lesz minden székely megyében legalább egy gazdasági egyesület, mely a földművelés érdekeit védje, annak akadályait elhárítsa, mely földművelőinket oktassa, vezesse, saját érdekük felfogására megtanítsa: akkor a gazdák belát az egykori aratásnál általános öröm fogja dagasztani az elért szép eredmény felett s nem fogunk, mint most, derék, jobb sorsra méltó földműveseink ajkáról panaszhangozgat hallani.

Akkor a rendkívüli csapásokat leszámítva, az aratás az általános öröm napja lesz. Ideje volna!

Már rég nem örvendett ugyanis a székely földművelő nép.

Emőd.

A „Székelyföld“ tárczája.

Molnár „III. Rikárd“ tanulmányából.

A Csik-Szeredában f. július hó 29-én tartott nagyérdemű előadás alkalmából.
(Vége.)

Hány Rikárdot láttam, kik úgy elorditoztak e scénában és annyira össze-vissza szabdalták kezökkel a levegőt, mintha egy oly sziklaüregben lettek volna Annával, a hová más szem nem láthatott be, a honnan hang nem hallható, és nem London nyílt utcáján egy csoportban mellettök álló tanuk előtt! Nem lehet ezt menteni a színpad szabadságával, mely sokat megenged; nem azzal sem, hogy a mit Rikárd tesz, azt hallhatják Anna kísérei is; — ez az erős és nagyon merész jelenet nem tűri azt, hogy a jelenlevő tanuk, hallgatók s néző környezet hallja és tudja, hogy miről foly a párbeszéd, mert ez csak nehezíti a befolyást, mely annyira benső processus, hogy úgy mondjam: annyira intenzív és oly rohamosan fejlődik, foly és megoldódik, hogy Anna a processus izzó kohójában mintegy akaratvesztett, öntudatlan állapotba esik, melybe nem eshetné, ha Rikárd játéka nyílt hangon és oly gesztikulációval volna adva, hogy Anna magához jöhetvén, a környezet jelenlétét is észrevehesse, a mire aztán szellemét a bűverő bilincseiből kiszabadítaná; ezt a processust mindenek láttára és hallatára nyíltan végezve, nem csak hogy erősebbé, de durvává tenné a nagyszerű jele-

netet és profanizálná Shakspeare-et, ki e merész jelenetben eléggé kimerítette magát magának a költői és scenikai szabadságot, — az előadó művészetre bizván a kivétel által azt egyenletessé, valószínűvé tenni.

Nincs itt helye semmi külső kifejezésnek sem hangban, sem gesztikulációban.

Rikárd, midőn látja, hogy Anna több és több erőt merít átkozódó kifakadásaira, sőt még Henrik újra vérző sebeit is emlegeti, — a koporsó és Anna közé megy, hogy Annát a boszút kiáltó, boszúra ingerlő látványtól (corpus delicti) és környezettől eltávolítsa; Anna borzad és nem tudja kiállni Rikárd tekintetét, közeledésére remegve távozik előle, és szikrázó elmés szavaira mindinkább tompulni érzi szellemi fegyverét, melylyel már alig tudja visszaverni Rikárd cynicus sophismáit, szuró élezeit; végre midőn ez legyőzi szellemerejét és Annához tapadva a kétségbeesett szerelmezt játsza, — egy helyre szegyezten hallgatja Rikárdot, de már nincsenek szavai, dühének ereje fojtogatott göröcsökbe megy át, mely szóhoz nem engedni jutni, sőt még a kezébe adott kardot sem bírja Rikárd szívébe mártani, pedig akarná — s midőn Rikárd, szívé is megostromolta, a göresös idegek részvét és bánat melegtől (de nem a szív és szeretet melegtől) tágulva, Anna kiejti az éles hegyű kardot kezeiből. Ekkor az elnyomott érzékek bizonyos reszkető, tompult hangtalanságával, az akaratérőnek mintegy szétdűlésével kapkodásával, úgy szólva mámoros tántorgásával, a legyő-

A trónörökös pár Erdélyben.

Boldogfalva, aug. 2. A havasi lakók, Unesukfalva és Szt-Péterfalva lakosai üdvözölték a királyfi vadászati útján. Mint-hogy a Kárpát-hegyláncz romániai részén sok zerge tanyázik, a szomszéd praefectus felajánlotta szolgálatát. Pénteken a trónörökösnek elkíséri férjét a Kolozsvár vidékére tervezett kirándulásra. Schusztér erdész a romokon „Isten hozott“ feliratot helyezett el. A főhercegnő d. u. 4 órakor felleges időben sétatocsizásra ment udvarhölgyei és az udvarmester társaságában.

Boldogfalva, aug. 2. Az első erdélyi vasut igazgatósága programot tervezett elő a Zsil völgye, a petrozsenyi szénbánya és a „Csetátyebeli“ megtekintésére, mire nézve a trónörökös elhatározása még nem érkezett meg. A trónörökös teljesen otthon érzi magát.

Boldogfalva, aug. 2. A havasi posta öröndetes tudósítást hozott a vadászat színhelyéről. A tegnapi első vadászat ugyanis fényes eredményt mutat fel. Az első zergét a trónörökös lőtte, a vadászok pedig ujjongva vitték az elejtett nagy zergebakot ő fensége elé és megkoszorúzták azt. Összesen 3 zerge lövettet le. Bor-nemisza báró medvére lőtt és megsebzé azt, de a medve mindamellett elmenekült; a vérvnyomokat követik. Az idő borongós.

zött szellem tehetetlenségének magába szorult sötét tekintetével mondja:

„Bár ismerem szíved“

— — — — —

„Jó, jó, vedd kardodat.“

Rikárd: Viseld ezen gyűrűt.

Anna: Elvenni még nem adni. —

és midőn Rikárd könnyre fakadva így szól:

„E bus teendőt tessék arra biznod,

Kinek viselni gyászt több az oka,

— — — — —

Ha e nemes királyt a Chertsey

Klastromban ünnepllyel eltemettem,

S sirjára bánó könnyet hullaték.“

— — — — —

Anna kiengesztelődve örvend, hogy ily vezeklőnek mutatkozik s távozni akar, majd Rikárd eme kérésére:

„Mondj bucsuszt“,

komor hangon így válaszol:

— — „Az több, mint érdemelnéd.

De minthogy megtaníts, hogyan hizelegjek,

Képzeld, búcsut hogy már mondtam is“ —

és mint legyőzött, a szívébe tört fegyver sebével távozik el Rikárdtól — megbo-csátva, megszánva, de nem megszeretve őt!

Az egész jelenetnek mintegy titkosan, gyors egymásutánál, Rikárd és Annának szorosan egymáshoz való tapadásával, oly fokozatos hévvel, ugyszólva: lázas sietséggel kell folyni, hogy Annának ideje se legyen a maga gyöngöseségében eszméltre jönni Rikárd szellemfegyverének villogtatásával szemben, mely Anna szellemerejét,

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltnék.

Nyujtói Szentiványi Ignác beszéde.

(Elmondotta a Gábor Áron emlékére rendezett ünnepélyen az eresztvényi közös sarkertben 1882. júl. 2-án.)

(Folytatás.)

Ott húzódik észak felé a Nyerges hegy-lánczolata, hol egy lelkes csapat, ki sem pihenve pár nappal azelőtt Moldva szélén aratott fényes győzelmét, most is szeretetben élő ősz parancsnokával több mint 8 órány kereszttől dicséretes kitarással vitézül feltartóztatta a két hatalom seregének előnyomulását. S ott e szép róna felső részén, mint egy második újabbkori Karthago, fénylik K.-Vásárhely, melynek lánglelkű fiai a legkorosabbtól csaknem a zseme gyermekekig a legnagyobb buzgalommal, páratlan lelkesedéssel működtek szabadságunkért. E hazafias szellemű város lelkes fiai közül többen buzgó segédei, hű támaszai voltak elhunyt dicső pályatársunknak nagymérvű működésében. Legyen örökre feledhetlen szent buzgalmuk! Az örök gondviselés áldja meg szent kegyelmével e nemes város páratlan lelkű fiai, kik oly magasatos érzélemmel, oly ernyedetlen kitarással kívántak szent ügyünkben szolgálni. És ha minden emlékeztetés fényponton elmerengünk, azoknak magasatos emlékein fellelkesülünk: álljunk meg szent áhitattal ez egyszerű sirdomb előtt, oldjuk fel sarunkat e szent hely előtt, hajoljunk meg a hazafibuzgalom szent kegyeletével a sirdombnál, mely szabadságharcunk egyik legjelesebb bajnokát takarja s engedjük vérző keblünknek azon enyhítő balsamot élvezni, hogy szívünk

valamint összes érzését fokozatos rendben legyőzi, előli.

Annának e lélektani processusa a lejtő magasságáról lefelé fejlődik, Rikárd pedig a lejtő magasságára fölfelé tör; lassan indulva, a mily rohamosan halad a csucspontra Rikárd, oly rohamosan esik s hull alá Anna! Rikárd Annával szemben oly nagy művészettel játsza ezt a scénát, hogy nem csoda, ha legyőzi a nőt, a min-denektől elhagyatott és elég erkölcsi alappal nem bíró győ-nge nőt.

A verseny — mert hiszen két szelle-mi erő versengésének is lehet nevezni e scénát — czélpontját akkor éri el Rikárd, midőn életét is kockákára téve éles hegyű kardját nyújtja Annának, hogy ez oltsa ki lelkét, mely őt annyira imádja.

E momentumot a lehető legnagyobb és legmélyebb igazsággal kell kifejezni, olyan nagy művészettel és oly közvetlenséggel, hogy látszatra se legyen annak, hogy Rikárd színesedik, mert e nagy scénában ez a legvégső csucspont, melyre Rikárd elért és a melynek tiszta igazsága győzi le Annát.

Nem üres kiabáló hangon, de a szív legmélyebb hangján beszél itt Rikárd és igen kicsinyes, sőt szánalmas fölfogás az, ha Rikárd e helyen holmi külső fogással, a haláldőfésre kitárt kebel hátravetésével, vagy kézmozdulattal óvatosságot akarna mutatni Anna dőfésével szemben, mit Anna észre is venne s értesülne belőle, hogy csak szó és nem való tett;

mélyből érzékenyen felfakadó néhány jó-tékony, néhány enyhítő könnyeseppet hull-lassunk.

Tisztelt honfitársaim! Ha szívünk mély fájdalmat érez s nehéz keservben feljajdul; ha a szívünk mélyéből felfakadó fájdalom könnyeit hullatjuk dicsően elhunyt pályatársunk szent emléke felett; ha meleg ér-zelemmel viseltetünk hazafias erényei iránt: méltóan cselekszünk azon kegyelestes érze-lemhez, melyet minden igaz székely hazafi-kebel érez és táplál; mert dicsően elhunyt pályatársunk rendületlen bátorsággal, láng-buzgalommal lépett a küzdelem terére, hol vesszélyt nem ismerve, egyedül a szent haza üdvé lebegvén magasztos lelke előtt, mint egy második Kossiusko, halhatatlan lengyel bajnok, szép hazája szabadságáért lelte di-cső halálát.

Mily fenkölt lélekkel, mily fényes ész-beli tehetséggel volt elhunyt pályatársunk a természet által felruházva, dacára annak, hogy azon időszak nyomasztó viszonyai miatt gátoltatott tanulmányai folytatásá-ban, akadályoztatott minden oldalról szel-lemi kisérlhetése kifejlésztésében, kényszerítetett a fegyverviselés nyomasztó terheire. Ezen mostoha viszonyok mellett is azonban sikerült neki oda jutni, hol az ágyúöntést, az érezelegytési arányt nemcsak figyelem-mel kísérhette, de komolyan tanulmányoz-hatta is, műtani leczkéket vehetvén az ágyu-készítés nagyfontosságú művében; erről magának nemcsak jegyzeteket vett, de fá-radhatlan szorgalma, vele született láng-esze által ezen egyszerű művekben tudomá-nyos buvárlatokat is tett, s így önszor-galma által el tudta sajátítani azt, miben az akkori önkényes rendszer meggátolni ki-vánta. Igen, mert elhunyt dicső pályatár-sunk, mint született székely, szeretete azon földet, hol isten szép világát megpillantotta; de jól tudta azt is, hogy hazánk szép föld-jét csak úgy tudjuk megtartani, ha tudomá-nyos ismeretekkel bírunk, mert a tudomá-nyos ismeretek kincse, a műveltség, az ér-telem fejlesztése azon büverjű hatalom, mely nemzeteket emel, országokat alkot, nagyokat, mint Albion; jól tudta dicsően elhunyt pályatársunk, hogy ha szép hazán-kért lelkesülünk, ha szent hazánk földéhez lángszerelemmel ragaszkodunk, méltó oka-ink vannak erre; mert szép hazánkban drága föld minden nyom; mert azt minden lépten egy-egy hős apánk gazdagítja porai-val. S hogy 1400 évnél több folyt le az idők mély tengerében, mióta e szép földnek ál-landóan birtokában vagyunk, dacára po-gány tatárdulánsnak s számtalan ostromlás-nak: az csak nemzetünk megtörhetlen ha-zafias lelke, hősies vitézsége, művelt, isme-retekkel bíró értelme, törvényisztelete- s józan, munkás életének tulajdonítható.

(Folyt. következik.)

de Rikhard sokkal esélyesebb is, mert csak akkor használja e fegyvert maga el-len, mikor már félíg legyőzte Annát; ő akkor már bizonyosra kockázik — játszik, tartja a tételt, mikor éles hegyü kardját Anna kezébe adja s kitárt kebelével várja tőle a halálos döfést, mert hisz ép azért mondja, hogy Anna feledése (bocsánata) mellynél ő több, sőt jobb is, és kiszakítja magát az emberi és természeti törvények kötelékéből, hogy föléje helyezze magát és rajtok uralkodjék.

Legyen csak művészi tökélyvel előad-va e merész szármalású scena, és Shaks-pere mély eszményének értelmében keresz-tül vive — bizony az olyan lelkiállapotú nő, mint Anna, ez a gyász hervatag szál a sivatagon, meghajlik Rikhard szenvedé-lyének orkánja előtt.

A legyőzött (nem meghódított) Anna eltávoztása után Rikhard ismét Rikhard lesz és a háttérben álló gyászkesírethez oda dobva parancsolja, hogy vigyék el a holttestet.

Magára marad és a diadalézés tom-boló féktelenségével riad föl lelkében, ma-ga is elképedő ámulattal állván e győze-

Tan ü g y.

A csiksomlyói róm. kath. tanító-képzde ügyében.

— Móríc Gyula urnak. —

Csik-Somlyó, július 31-én.

Barátom! Te ezen lapok 81. számában föléptél a „Közművelődés“ azon indítványá ellen, hogy a csiksomlyói róm. kath. tanító-képzde mostani helyéről eltélessék Fehér-várra; de itt sem tudtad elkerülni balsor-sodat, mely szerint ha te valamely ügy ér-dekében tollat fogsz, azon ügyet rendesen tolladdal megszürod. Védelmedbe veszed a tanító-képzdet és védésed oda lyukad ki, hogy a képzdet minden pereputtyostul szé-gyenpadra állítod. Czikkedből minden ol-vasója azon értelmet vonja ki, hogy bizony ez a tanító-képzde és annak tanártestülete nem ér egy irtalmas kiáltást.

Ezen szennyfoltot magunkon száradni nem engedhetjük, mert kötelességünk saját magunk jó hírnevét és az intézetét emelni s megőrizni.

Czikked egyik helyén ezt mondod: „A jelenlegi tanító-személyzet a mostani tan-terv alapján ugyanezen növendékekkel Fe-hérvárt sem mutatna fel több eredményt, mint Csik-Somlyón“. Többet nem mondasz, de ezen állítással oly szoros logikai kapcsolatban van a másik, hogy ezt te is oda ér-tetted, valamint minden józan eszű ember oda érti, hogy t. i. más, különb tanító-sze-mélyzettel Somlyón is különb eredményt lehet felmutatni. Ennek ergója az, hogy az intézet mostani tanárai nagyon silány le-gények.

Hát, barátom! én idáig nem ismerék semmiféle felsőbb tanhatósági olyan nyilat-kozatot, hogy a somlyói képzde tanár-testülete nem bír képességgel arra, hogy feladatának megfeleljen. Te pedig minő alap-pont tartod magadat illetékesnek és hivatott-nak, hogy alkalmas vagy nem alkalmas voltunk fölött itéletet mondj? s ha már ítélsz, miért nem teszed azt indokoltan? miért nem mondd meg, hogy mi bennünk a fogyatkozás? miért, mennyiben nem vá-gyunk mi képesek feladatunknak megfelelni?

Mondod ezt is: „A régi tanterv, mely sem az állam követelményeinek, sem a katolikus érdekeknek nem felel meg, egy szakbizottság által újra dolgoztassék...“ Azt kérdeim itt ismét téled, hogy melyik az a régi tanterv, mely szerint a képzde-ben tanítanak, s mely nem felel meg sem az állam követelményeinek, sem a katoliku-s érdekeknek? Én, a ki kilencz év óta működöm ezen intézetnél, nem ismerék itt más tantervet, mint a miniszterit és a ma-gyarországi püspöki kar által kibocsátottat, mely a miniszterinek nyomán van kidolgozva. Más tantervünk, se új, se régi, nincs, nem is lehet. Azt a tantervet pedig, mely okta-tásunk alapjául szolgált és szolgál, s mely az állam és kath. érdekek követelményeit

lem, e siker hihetetlen valósága előtt! Bi-róvá teszi önön magát -- saját cselekedete ellenében; bevádolja magát saját maga előtt s e lelki bírósága elé hurcolja Annát is, szembe állítván tettét a magáéval s kivonva belőle a következtést, Annát elítéli, magát fölmenti és böszült riadással arcza-l csapja az egész erkölcsi rendet, melynél ő több, sőt jobb is, és kiszakítja magát az emberi és természeti törvények kötelékéből, hogy föléje helyezze magát és rajtok uralkodjék.

Lelkét így eláztatva, iszonyu gunyt üz saját külsőjével is és maró sarcasmussal így szól a naphoz:

„Szép nap, ragyogj, a mig tükört veszek, Hadd lássam árnyam, a hol járok-kelek“ és megy VI. Henrik hamvait ünnepélylyel eltemettetni és sirjára bánó könnyeket hul-latva, azután a siró szemekkel Annához siet, kit „birni akar, de sokáig meg-tartani nem.“

Mily művészi játék ez Rikhardtól!! mig az arcz és szem, a lélek tükrei, fájdalom- és könnyekben olvadnak, a lélek ben-ső világa pokoli örömben uszik.

Molnár György.

írja elő, intézetünk érvényesítette és érvé-nyesíti, tanítván a tantervben kijelölt tár-gyakat mind s oly terjedelemben, a milyen-ben tanítandóknak ki szabva vannak.

Egyes hiányok létezhetnek az intézet-ben és léteznek is. Ha javításra törekszel, mutasd ki ezen egyes hiányokat, de álta-lánosságban ne vádaskodjál se az intézetre, se a tanári testületre; ez utóbbira már csak saját személyedre való tekintetből se, hiszen mint egyik kötelezett tautárgynak, a test-gyakorlatnak tanítója, a képzdei tanár-testületnek te is tagja vagy, azért ezen testületre egyetemlegesen kimondott vádnak egy része neked jut.

Ezt a választ sine ira et odio irtam collegáimnak is nevében, kivéve ezek közül tégedet; te lássad, miként véded meg Móríc Gyulát, Móríc Gyula vádjaiával szemben.

Földes József,

Elnöki megnyitó beszéd.

(Tartotta Földes József a csiki róm. kath. tanító-egyesületnek 1882. júl. 1-i gyűlésén.)

(Folytatás.)

A neveléstörténetből tudjuk, hogy már a kereszténység előtti időben a mű-veltség bizonyos fokára jutott népek mind-egyike gondjaiban részesíté az ifjuság rend-szeres nevelését. Ezen népek azonban a nevelést állami érdekből tartották szük-ségesnek; valamint ugyanis előttök az egyes ember csak mint az államnak pol-gára, mint annak politikai céljaira egyik eszköze birt értékkel: ugy a nevelésnek is azt tekintették feladatát, hogy általa az ifju polgárok az államnak mennél hasz-nosabb tagjaivá, különösen hogy mennél derékebb harczosokká képeztesse. Ez volt oka, hogy a spártai nép a gyenge gyermekeket elpusztította; belőlök ugyan is hasznos állampolgárt nem remélhetett, s így életben maradásukat hiábavalónak, s fölöslegesnek tartotta, s ez volt oka, hogy ezen népek legtöbbje a leányok ne-velésére gondot nem fordított, mert telfo-gásuk szerint a nő rendeltetése abban vég-ződött, hogy az államot polgárokkal népe-sítse be. A kereszténység megtanította a világot, hogy az ember magában is önzél-lal bír; e cél az, hogy az ember erkölcsi nemesbülésben nyilvánuló folytonos töké-letesedés által Istenhez, mint legkötele-tesebb Lényhez, mindinkább közelítsen és utoljára vele örök boldogságban egyesül-jön. Ez az embernek, mint ilyennek, Isten-től kitűzött célja, s ez a célja megvan, akár él államban, akár nem; akár hibás testtel, akár hibátlanul jött a világra; akár a férfiak, akár a nők közé tartozik; akár emelte őt a sors magas polczra, akár felede a föld alantans göröngyei közt. Az erkölcsi nemesbülés azonban együtt jár az értelmi felvilágosodással; hiszen minél tel-jesebb felvilágosodásra jutott az ész, annál inkább képes az Isten megismerni, annál inkább képes az isteni törvényeket meg-érteni s ezek teljesítésének helyes módját megválasztani. Voltak rá esetek, hogy ér-telmiség tekintetében alacsony fokon álló emberek az erkölcsösségben magasban fény-lettek; de a legmagasztosabb erények di-cső példáit nagyobbbrészt mégis oly egyé-nekben találjuk, kik értelmi műveltséggel is kitűntek kortársaik fölött. És ha valaki félrevezetett oly példák által, melyek-ben felvilágosult emberek mint az erköl-csösséggel bíró szerepelnek s Rousseau-val egy véleményre jutva azt állítja, hogy az értelmi felvilágosodás, a tudományban való haladás az erkölcsi állapotra káros befolyással van: azt elég az igaz valóságra figyelmeztetni, hogy sötét nézetét ked-vezőbbre változtassa. Valóság az, hogy az emberiség jelenleg, midőn értelmi fölvilá-gosodásban magas fokra vergődött, sokkal nemesebb erkölcsi arculatot mutat, mint a hajdani időkben, mikor alantabb fokán áll-tott az értelmi műveltségnek; valóság az, hogy az értelmi felvilágosodás hiányában levő népeknél nem együgyű jámborság, ha-nem erkölcsi nyersesség uralkodik, mint ezt az emberevő vad népek példája tanúsítja; valóság az, hogy a rendezett társadalmi viszonyok között is az erkölcsi törvények

legdurvább áthágásai nagyobbbrészt az ér-telmileg műveletlen egyénektől származ-nak, a mit a bűnügyi statisztikából szá-mokkal ki lehet mutatni. Még az a vallá-sos jámborság is, melyet mint az alsó osz-tályu, tanulatlan nép tulajdonságát, mosta-nában oly nagyon szeretnek némelyek em-legetni, még az is igen sok esetben olyan, hogy ha az ember elkezd bonczolgatni, a vallásos jámborság lényegéből alig talál benne valamit. A ki végzi ugyan vallásos külső kötetmeit, de a mellett folyton a go-noszság kovászát keveri, embertársa becsü-letén rágódik, felebarátját minden kínál-kozó alkalommal legalább egy kis csalás-sal megkárosítja; a ki babonásságában ezt vagy amazt a vénasszonyt a mindenható ur Isten hatalmával bírónak hiszi; a ki minden szére-szóra akkora káromkodáso-kat zudít meg, hogy még az egek sarkai is ropognak bele: annak lelki minősége bizony messze van attól, hogy azt a val-lásos jámborság szent neve alá lehetne foglalni; pedig hányan vannak olyanok, kikre ez a jellemzés minden tulász nél-kül ráillik!

(Folytatása következik.)

S z i n h á z.

Csik-Szereda, 1882. aug. 3.

Molnár bucsu-vendégszékén Sül-liván francia vigjáték és Munkácsi remek képeinek, „Krisztus Pilátus előtt“, élő cso-portban való utánzása adatott elő mesteri rendezéssel. Sulliván Salviuinek, a hirneves olasz tragikusnak is debut-szerepe. A mor-alis iránydarab, mely a színészt társadalmi erkölcsös oldaláról mutatja be, Molnár al-kotásában sem tévesztette el hatását. Az ér-zékeny jelenetekben gazdag vigjáték nem egy szép szemet könnyeztetett meg. Mun-kácsi képét bámulattal néztük. És Molnártól jó gondolat volt, hogy ezt a távol vidéke-ken, élő csoportban és az eredetihez hasonló színes öltönyökkel, világítással bemutatta, mely jóval többet ér a képről megjelent rossz fotográfiák- és fametszvényeknél. A bucsu igazán lelkesült volt. A nők ez alka-lommal is a színpadra dobták magukkal ho-zott virágcsokraikat s a kihívásoknak vége-hossza nem volt, oly nehezen tudtak meg-válni a művészettől, ki a magyar színészt fennállása óta első, hogy ily körut nehézsé-geivel megküzdve, a lángszellemek alkotá-sait elhozta a nagyvilágtól félreeső hegye-ink- és völgyeinkbe s a művészet varázsával meghódította kisded városunk és vidékünk közönségét.

A Molnárt környező kis csoport is elismerést érdemel derék igazgatójuk, Vá-radi Ferenczezel, kik a mester vezetése mellett oly kitűnő összejáratot mutatnak be, mint az „Angolosan“-ban. E vigjátékot va-lóban mesterileg adták elő a Molnár juta-lomjátéka alkalmával.

Csak egyre akarjuk figyelmeztetni még a társulat némely tagját. Hagyják el azon rossz szokást, hogy ha kell is, ha nem is, mindegyre a közönségre pillantgatnak s azt vizsgálgatják (Fábiáné). Legyenek elfog-lalva a színpadon s ne törődjenek a közön-séggel. Továbbá a fiatalabb tagoknak ajánl-juk, kerüljék a tájkéjtést, mert ez nagyon rontja az illúziót.

Ezen 7 előadás alatt, mit Molnárral játszottak, volt alkalmunk közelebbről meg-ismerni az egyes tagokat s elmondhatjuk, hogy van közöttük több, kiknek játékán meglátszik a tehetség. Ilyen legelső sorban a nők közül Váradi Rózsa és Fábiáné, a férfiak közül pedig Hegyi és Lendvai. Vá-radi Rózsa különösen igen jó társalgó szí-nésző lenne, ha beszédjét kissé mérsé-kelné. Leginkább meglepett azon discretio, melylyel Hegyi a komikai szerepeket ját-szodja. Megszoktuk már a vidéki színészek-nél, hogy az efféle szerepeket rendesen a tulságig viszik, bohóczkodással akarván hatni. Hegyi ezt nem tette; kellőleg tudja magát mérsékelni s azért méltán illeti az elismerés. Lendvaiból is jó intrikus válik, ha haladni tud a megkezdett uton. A többi tagok közül még Váradi Emmát és Egrit kell megemlítenünk. Amaz a sentimentális naivokra bir, úgy látszik, természetszerű

temperamentummal, emez pedig alakja és hangjának kellemes modulációjánál fogva a hős szerelemesekre hivatott. **Referens nro 3.**

„Jótekonyczélú előadás a helybeli tűzkárosultak javára.“ Így jelezte a színlap a tegnapi előadást s így mondotta azon három pár hölgy is, kik magukra vállalván a jegyárulást terhes feladatát, a legszeretettelőbb toladással kopogtatának be mindenív, hogy a jótekonyczél nemes czége alatt a nyakadba szóznak egy-egy jegyet a tegnapi előadásra. Ádám Irma és Kelemen Ilona egyfelől, másfelől pedig Enyeter Pepi, Gözsy Julesa, Péchy Izabella és Pauer Ilma voltak azok az angyalok, kik nem sajnálták a fáradságot ebben a rekkenő hőségben, szárnyak nélkül végigjárni Somlyót és Szeredát, árulva a jegyet, csak hogy annál több pénz gyűljön a szerencsétlenek számára. Volt is eredménye, az igaz, nem valami felette sok ugyan, de a csiki viszonyok között több, mint a mennyit remélni lehetett. De még ez sem sikerült volna, ha a kisasszonyok ez alkalommal is oly ügyes taktikát nem fejtenek ki. Valóságos guerillaharcz volt az, melylyel — különösen a hivatalnokokat — a szó szoros értelmében meg kellett, lehetett „csipniök“. Mig az egyik irodából eljöttek, addig a következő üres lett. De hát hiába, a ki megugrott itt, azt megcsipték amott, s pusztán csak azok menekülhetek „biztos helyre“, kik idejüket észrevéve a veszélyt, hamarabb jutottak a kuleshoz.

Kétszeres köszönettel tartoznak tehát a kisasszonyoknak a szerencsétlen tűzkárosultak, de még a színészek is, mert náluk nélkül aligha ment volna valaki a mai előadásra. „Huszárok és dámák, vagy a természet és műveltség“ című, 4 felvonásos vígjátékunk nevezett főszereplőit adták. Még egy jelenet sincs benne, mely megfelelhett volna a vígjáték legprimitívabb igényeinek is. Meséje lapos, úgy szólván semmi; komikuma durvább a póriánál s helyzetei a legképtelenebbek. S ha mégis figyelemmel nézte végig a publikum, ez csak azon igyekezetnek tulajdonítható, melylyel a színészek minden áron „csinálni“ akartak valamit szerepeikből. Legtöbbet tett e tekintetben Váradi Rózsa (komorna) és Hegyi (komornyik), a kik azonban, talán épen ezért, egy-egy helyen tulmentek a határon. Őrizze csak meg Hegyi eddigi discretióját s Váradi Rózsa a természetességet, úgy a hatás sokkal maradandóbb, mint így. Példa reá Fábiánné (a gróf kisasszony) és az öregebb Váradi (huszár), kik epizodszerepeikben is jobban hatottak, mint a többiek. Egri huszárkapitánya elég katonás volt, de hiányzott belőle a legfőbb: a természetes közvetlenség és melegség; e nélkül pedig merőben abszurdummá válik az úgy is eléggé képtelen szerep. Váradiné egy grófnét, Váradi Dezső pedig egy fiatal bárót játszott; kis szerepek, melyekből a legjobb színész se csinálhat semmit.

A szinkör eléggé meg volt telve; mint halljuk, a bevételből 50 frt jut a tűzkárosultak javára. **S. M.**

Mindenféle.

— **Megyei közgyűlés.** Ma vettük a meghívót Háromszék megye f. hó 11-én tartandó közgyűlésére vonatkozólag. E gyűlést terjesztetik elő az üresedésben lévő tisztai állomások választás utján betöltéséről a jelentés. Nem értjük az egész pontot, mert úgy tudjuk, hogy most a választást kellett volna megejteni, mivel ezen állomásokra a pályázat a „Nemere“ hasábjain is közzététetett. Mi akar ebből lenni? Mi céloztatik ezzel? Azt annyiban értjük, ha az üresedésben lévő állomások közgyűlési meghatalmazás folytán főispáni helyettesítés által hivatalból töltenének be. Ebben pedig a bizottsági tagoknak nagy többsége nem fog beleegyezni. Tehát a választásnak mégis meg kell történnie. S hogy az eredmény a megye érdekében nézve célszerű legyen, szükséges a bizottsági tagoknak minél tömegesebb megjelenése s higgadt és komoly megfontolása annak, hogy főleg a főállomások betöltésé-

nél minden mellékérdek mellőztessék, egyedül a megye java és előhaladása legyen az irányadó. Hallottunk pártok tömörüléséről, kik egyes személyek körül csoportosultak s mindkét párt igyekszik jelöltjének előnyeit kedvező színben feltüntetni s a diadalt a saját előnyére kiaknázni. Nagyon szép és helyes is, kivált ha a küzdelem lovagias uton és tisztességes fegyverekkel vivatik; de az afféle „Kelet“, vagy jelenleg „Kolozsvári Közlöny“-féle piszkolódások egyik pártnak sem válnak hasznára. Lapunk egyik részhez sem sorakozik, hanem csak a megye érdekét tekinti czélul. E szempont által vezéreltetve, felhívjuk a vidék s városunk választó polgárait, hogy legszebb polgári jogukat érvényesíteni folyó hó 11-én mentől számossabban jelenjenek meg a kitzött naggyűlésen.

— **Az erdélyi gazdasági egyetel** folyó évi szeptember 21—25-ig Kolozsváron az erdélyrészi állattenyésztés fejlesztése czéljából tenyésztésállatkiállítás rendez, melyre a gazdaközönség figyelmét előre felhívjuk. A kiállítás egyuttal tenyészállat-vásárral, árveréssel és sorsolással lesz egybekötve. A legkitűnőbb szavasmarhák, juhok és sertések jutalmazására magas díjak fognak kiosztatni. Kik Csikmegyéből e kiállításban részt venni ohajtanak, bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a csikmegyei gazdasági egyetel titkári hivatala.

— **A csikmegyei gazdasági egyeület** által folyó év október havában rendezendő gazdasági és háziipark kiállítás költségeire földm. miniszter ur ö nagyméltósága 650 frt államsegélyt utalványozott. Egyuttal az iránt is intézkedett, hogy e kiállításon a len és kendernek termelése, ipari feldolgozása s az e czélra szolgáló eszközök a közönségnek bemutatassanak s a lehető gyakorlati munkálatok is a közönség szeméi előtt végeztesenek. A kiállítási előmunkálatok már megkezdettek s nem sokára a felhívások, tjevek s egyéb tudni valók ki fognak bocsátatni s a legszelebb körben köztudomásra hozatni.

— **Sz.-Udvarhelyre** is beüött a „saison morte“. Unalmas egy fészek lett a „hajdanában“ zajos nagy város! Elmentek mindnyájan a — vizre (amelytől pedig különben mindnyájan irtóznak s csak „misolva“ szokták használni). Mindenkinek van bánata e szomorú tünemény folytán; de hát a legnagyobb természetesen a fiatal uraknak, kik már hiába sétálnak el az ablakok alatt ... stb.

— **Himlő, kanyaró és vérhas.** Lapunk legközelebbi számában a „Mindenféle“ rovatában említve volt, hogy K.-Vásárhelyt a himlő megint járvánnyá fajtult s a gyermekek között szedi áldozatát. E közleményünk csonkán és hibásan jelenvén meg, azt ezezzel oda igazítjuk, hogy K.-Vásárhelyt a kanyaró és vérhas, Gelence községeiben pedig a himlő lépett fel ijesztő mértékben.

— **A Sz.-Udvarhelyt** Szombatfalvával egybekapcsoló hid teljesen elkészült. A hid minden tekintetben kielégítheti az igényeket. Erős is, csinos is, jó is. Hál' istennek!

— **Gyümölcslopás.** Eljövén a gyümölcsérés ideje, a tolvajságok ujból kezdetüket vették. Mindenfelől panaszok hangzauak, hogy a még éretlen gyümölcsök sem kiméltetnek s haszontalan gaz fizkők gyümölcsben, fában tetemes károkat okoznak. Felhívjuk t. olvasóinkat: figyelmeztessék cselédeiket, alkalmazottjaikat a büntető törvénykönyv 336. és 340. §§-aira, a melyek a gyümölcstolvajokra, tekintet nélkül a lopott gyümölcs értékére, 5 évig terjedő fegyházbüntetést mérnek. Ha a törvény drákói szigorától az érdekeltek értesülnek, bizonyosan elmegy a kedvük a gyümölcslopástól. Nehányon már megessett az a kellemetlenség, hogy egy pár lopott éretlen gyümölcs miatt a btk. jelzett sz-ába ütköztek s most nem győznek rajta eleget csodálkozni.

— **Székely-Kereszturra** is beköszöntött a „holt idény“. Szállingóznak, mint a vándor madarak. A lakosság intelligens osztályából már úgy szólva senki sincs honn.

— **A homoródi fürdőnek** ugyan járja! Annyan vannak, hogy még az „élés“-kamrákba is eleven állatok szállásoltattak el. A fürdőn igen sokan vannak Sz.-Udvar-

helyről. Gyógyhatása igen természetesen kétségbevonhatatlan, hanem az is igaz, hogy nem hiába keresztelték „Nyomoród“-nak. Jövöre majd erről is bővebben.

— **Következő sorok közlésére kértünk fel:** *) Tekintetes szerkesztő ur! Molnár György ur vendég művésznök jutalomjátékát megelőzőleg, többek kezdeményezésére és megbízásából gyűjtést indítottunk meg a vendég művész urnak átnyújtandó koszoru költségeire. Most, hogy szerény vidéki városunkhoz képest a begyűlt összegből elég impozáns koszoru átnyújtott — mint azt minden hízegés nélkül elmondhatjuk — a fennmaradt összeget azon kéréssel küldjük a tekintetes szerkesztő urhoz, miszerint azt, hallomásunk szerint a csikszeredei tűzkárosultak javára adandó műkedvelői előadás jövedelméhez csatolni szíveskedjék! Mily óriási volt a lelkesedés, daczára annak, hogy a közönség részint fürdön mulat, részint szabadságidejét élvezve városunkból elvonult, mutatja azon tény, mely szerint tölünk mint kezdeményezőtől igen sokan rossz néven vették, hogy az aláírási ívet be nem mutathattuk. Molnár ur vendégjátékáról azonban sokkal később értesültünk, hogysem időnk lehetett volna az adakozásra mindenkit felkérni s ép ezért ez minket eléggé igazol nem lelkiismeretesnek tüntetett eljárásunkban. Nem kétkedünk, hogy ha több időnk lesz, közönségünk ha nem is tett volna tul, de elérte volna az alföldi nagy városok közönségének lelkesedését; így is azonban, mint elég büszkén hallottuk művésznök Molnár György ur szájából, az erdélyi városok közül a szépművészet pártolása tekintetében közönségünk tulult valamennyin. Ez szolgáljon elégtétel gyanánt azoknak, kik még nagybbszerű koszoru átnyújtását ohajtották volna. Most pedig kötelességünknek tartjuk azon szíves adakozóknak, kik a művész jutalomjátéka alkalmából átadott koszoruhoz adományaikkal járulni elég szívesek voltak, ugyszintén azon lelkes hölgyeknek, kik a koszoru megkötésén és szalag elkészítésén fáradoztak, hasznias tiszteltünk mellett az ifjuság nevében a nyilvánosság terén is öszinte köszönetünket nyilvánítani. Csik-Szereda, 1882. július 31-én. Bocskor Béla, Gecző Béla, joghallgatók.

— **A borszéki vizekkel** eddig üzőtt vizsgáléseknek valahára vége lesz, mert a mint e lap hirdetési rovatában közölve van, kézdivásárhelyi Szotyori Dániel a borszéki üzleti igazgatóságtól jogosított raktárt nyert. Nem lesz kitéve a fogyasztó közönség azon kellemetlenségnek, hogy, mint eddig történt, a bibarczfalvi vagy plane a tulsáni vizet igya borszéki helyett. A ki borszéki vizet csak egyszer ivott, ilyen tévedésbe nem eshetik, de minthogy a vevő nem tehetett úgy, mint a gyufát vásárló suszterinas, ki egyenkint megpróbálta a szalakat, hanem bizva az eladó becsületességében, vett tömegesen, s a mikor a turpisság kiderült, üthette bottal a nyomát a székelynak, ki már régen tuljárt a Nyergesen.

— **Sáska Antal** iparkamarai tag a kézdivásárhelyi összes iparosok nevében a brasso-i parkamarához az utlevek sürgős megküldése ügyében kérvényt nyujtván be, ezen kérvény a brasso-i parkamarától 1882. évi július 8-án 1372. sz. alatt a nagyméltóságu m. kir. kereskedelmi minisztériumhoz felterjesztetett.

— **Gyászhir.** Keresztes Edéné Miklós Berta f. hó 4-én este 8 órakor 28 éves korában meghalt. Béke oraira!

— **Bereczekben** a napokban két moldvai katonát fogtak el, kik azt állítják, hogy őrzáratra voltak kiküldve. Némelyek azt mondják, hogy szökött katonák. Felsőbb intézkedésig Bereczekben tartatnak fogva.

— **Gyergyó-szt.-miklósi hírek.** „A fiatal házások“, mint értesültünk, e hó folytán kerti tánczvizalmat szándékoznak rendezni. — Nyéki János szintársulata közelebből ide érkezik. — Ferenczy Károly új plebános ünnepélyes beiktatása e hó végén fog megtörténni. Az ünnepélyre távolabb vidékről is lesznek hivatalosan. — Mezey János daltársulata, miután itt 6 előadást silány bevétel mellett megtartott, Borszékra utazott szerencsét próbálni. — Július 22-én az ifjuság jól sikerült nyári tánczvizalmat rendezett a népkertben; szépszámu diszes közönség volt jelen. Az estély szépei közül leveleznök Rozsdás Ilona, Bo-

*) A közlendők halmaza miatt késett. Szerk.

csánczy Jolán és Irma, Bránósz Anna, Ferenczy Ilka, Bogdán Kata, Vákár Kata, Czárán Berta, Lengyel Kati és Geringer Mari kisasszonyokat emeli ki. Az estély éjjel utánig tartott s ekkor is csak a hűvös idő miatt kellett véget vetni a mulatságnak.

— **Iskolai értesítés.** A székelykereszturi tanítóképzede négyéves tanfolyamának I. osztályába felvétetnek azon 15 évet betöltött ép testü növendékek, a kik a gymnasium, real- vagy polgári iskola 4-ik osztályát legalább jó eredménnyel végeztek, vagy ennek hiányában a magyar és német nyelvből, számtan- és földrajzból megfelelő felvételi vizsgát tesznek. Az intézet minden felvett növendéknek szállást, fűtést, világítást és gyógykezelést díjtalanul nyujt, ezenkívül a legkitűnőbbeknek havi ösztöndíjt is. A folyamodványokhoz keresztlevél, iskolai és orvosi bizonyítvány s vagyonkimutatás csatolandó. Ez okmányok csak szegénységi bizonyítvány mellélt bélyegmentesek. A folyamodások alól írottához ezimezve, aug. 10-ig beküldendők. A felvételi vizsgálatok szept. 1- és 2-án tartatnak. A tanév szept. 4-én nyílik meg. — Sz.-Kereszturon, 1882. július 18. Kozma Ferencz, áll. tképezdei igazgató.

A közönség köréből.*)

Szent-Katolna, 1882. július 30-án.

Tudjuk, hogy mily számosak azon terhek, melyeket egy községnek hordoznia kell; tudjuk azt is, hogy vajmi bajos annak végrehajtása, mert a teher közös s mihelyt közössé vált, senki sem viseli el jó szívvvel a reá eső terhet. A községi előljárásról sem veszi örömet a szolgabírói hivataltól az ilyen közteher elintézéséről szóló rendeletet, már előre borsózik a háta annak keresztülviteltől, s ha úgy az előljárás, mint a közterhet csakugyan viselő gazdaközönség pénzbírsággal nem fenytetnének, bizony nem is lehetne eligazítani; de mert így úgy szólna rákényszerítve vannak, úgy, a hogy, a dolog elintéztetik. Másfépen áll a dolog azonban ott, a hol a közteher keblü dologg válik s mint ilyen, a községi előljáráságtól tétetik függővé. Hogy az új keblü ügyek mily hanyagul intéztetnek el, példa rá Szt.-Katolna községeinek előljárásága. Itt ugyanis a közterhek elintézésével (ott, a hol szükségessé válik) a képviselőtestület s az egész felett álló főbíró ur van megbizva. Hogy mily gyarló módon s hanyagul intézkednek, mutatja azon roppant mulasztás, mely nevezetesen a tanórok felállításának s mezei utakon előforduló hidak gondozásánál feltűnik. A hanyagság a gazdaközönséget is illeti, mert nem akad senki, ki fel mérne szólalni, hogy itt vagy ott azon mezei utba eső hid miért nincs felállítva? S ha akad is olyan, ki a főbíró urat megszólítja: „Bíró ur, itt s itt az a hid miért nincs még felállítva?“ a főbíró ur rendesen azt feleli: „mert még holnap megcsináltatom“. De bizony az mégis csinálatlan marad. Egyszer-nél többször megszólítani a bíró urat már csakugyan csupa becsületből nem merik; mert hiába, a főbíró urnak hanyagságát szemére lobbantani nem lehet, nem szabad. Hisz a főbíró ur olyan jó ember különben, mint egy darab vajás kenyér, kit olyasmivel sértegetni illetlenség lenne. S így a hidak, tanórok, vagy állittatnak fel, vagy nem, a szerint, a mint a főbíró urnak a dolog nyére van, vagy nincs, jut eszébe, vagy nem. Sokszor magába száll s ilyenkor olyan hidat csináltat, hogy az ott járó-keelő gazdaember izzad, melegedik, mig rajta kár nélkül keresztül nem hajtatni; mert az olyan tulságosan fel van emelve, — s ilyenkor még üres szekérrel is vontatni kell, — vagy oly gyarló módon van összeállítva, hogy könnyen betöréssel ijesztget. Sok helytt plane nincs is. Megtörtént az az eset, hogy a főbíró ur kimondta, miszerint oda nem is csináltat, daczára annak, hogy azt a hidat más községek is igénybe szokták venni. Legmegrovandóbb azon hanyagságért, hogy az ősz-határunkat átszelő közlekedési utnak sáncait még a tavaly jó módal kitakarították s azóta azon utakon, melyek ezen főútból határunkon elágaznak, az elágazásnál hid még nincs csinálva.

*) E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Az előjáróság pedig — dacára az épen folyamatban lévő aratási munkálatoknak, mikor szekérral legőbbit kell járni — mit sem gondol a hidasinálás felől s a hidasinálást a főbíró urat megstingetni csupa becstől nem merik; inkább törjék, szakadjon össze szekere, szerszáma. Ilyen főbíró, ki veteránságára büszke tud lenni s ki megelégszik azzal, ha azt számlálgatja, hogy hány esztendő bíró s a kötelesség teljesítéséről mit sem akar tudni, az ilyen főbíró megrovásra méltó.

Egy paraszt gazda.

Borszék fűdővendégeinek névjegyzéke.

(Folytatás.)

Schul Berta, egy gyermek és egy cseléd, Brassó. Dr. Ferenczy Alajos, gymn. tanár, neje, rokona és egy cseléd, Zenta. Herczeg Cantacuzene Sándor, leányával, Jassy. Virág István, két gyermek és egy cseléd, Szász-Régen. Ferenczy Ignác, tanuló, Kolozsvár. Czoppelt Hugó, gyógyszerész, anyja, két leány és egy cseléd, Szász-Régen. Joannu Albonu, lelkes, Velkér. Özv. Faludi Ferenczné, birtokos, egy cseléd, Püspök-Ladány. Mavruoz József, birtokos, neje, fia és két cseléd, Bukarest. Váradi Lujza, tanítónő, Torda. Vendelin Adél, tanítónő, Torda. Nemessányi Vilma, tanítónő, Gyéres. Imrefy Elíz, birtokosné és egy cseléd, Maros-Vásárhely. Tramiska Gázer, kereskedő, Szász-Sebes. Juli Wagner, kereskedő, Szász-Sebes. Rác Antal, magánzó, egy gyermekkel, Gy.-Szt.-Miklós. Blank

József, birtokos, neje, fia és egy cseléd, Maros-Vásárhely. Merza Kristóf, kereskedő, neje, fia, rokona és cselédei, Gy.-Szt.-Miklós. Simon Simon, magánzó, neje, Maros-Vásárhely. Czeck Gergely, gymn. tanár, Szamos-Ujvár. Esztergár Kristóf, kereskedő, leányával, Kolozsvár. Debrecezi Berta, magánzó, Kolozsvár. Wermescher Mária, kereskedő, cselédjével, Szász-Régen. Stefanica László, gymn. tanár, Belényes. Ifj. Farkas Izák, kereskedő, családjával és egy cseléddel, Maros-Vásárhely. Péterfy Mari, tanítónő, Kolozsvár. Stein Helén, magánzó és rokona, Gyula-Fehérvár. Kristóffy Antal, magánzó, Gy.-Szt.-Miklós. Hügel Lipót, kereskedő, családjával és cselédjével, Szász-Régen. Novák Ferenc, püsp. urad. ig. családjával és cseléddel, Gy.-Fehérvár. Katonai Gyula, kereskedő, gyermekével, Maros-Vásárhely. Bede Károlyné, rokonnával és cselédjével, Kutyfalva. Haller Károlyné, magánzó, Arad. Mátyás Izrael, kereskedő, családjával, Brassó. Kiss János, kereskedő, családja és két cseléd, Gy.-Szt.-Miklós. Kraft Károlyné, keresk. családjával és két cseléddel, Maros-Vásárhely. Bartalis Szeráfin, szerzetes tanító, Gy.-Szt.-Miklós. Szathmáry, Gyuláné, magánzó, gyermekével, Szárhegy. Valleria Ocsutné, kereskedő, családjával és cseléddel, Hang. Gajdó Antalné, kereskedő, 2 gyermek és egy cseléddel, Maros-Vásárhely. Drágomán Kristófné, kereskedő, leányával, Maros-Vásárhely. Nicolich Sándor, m. kir. táviratíró, Budapest. Steiner Emánuel, birtokos, Szent-Háromság. Fronis Károly, keresk. családjával és egy cseléddel, Szász-Régen. Schwart Izrael, kereskedő, neje, fia és egy cseléddel, Szász-Régen. Braum Józsefné, kereskedő, egy cseléddel, Zenta. Boga Bálint, felső népiskolai igazgató, Gy.-Alfalu. Huszka József, tanár, S.-Szt.-György. Kovács István, kir. járásbíró, egy cseléddel, Kézdi-Vásárhely. Molnár Lajos, kir. adófelügyelő helyettes, Csik-Szereda. Pap Domokos, kir. mérnök, neje, fia és egy cseléddel, Csik-Szereda. Kozma Gyula, kir. ügyész, családjával és egy cseléddel, Maros-Vásárhely.

(Folytatása következik.)

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Angusztus 1-én.

Magyar aranyjárdék	119.75
Magyar vasuti kölcsön	134.75
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	91.25
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	111.—
M. keleti vasuti államköt. évi 1876	95.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	97.75
Temes-bánati földterherment. kötvény	98.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	97.75
Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön	121.50
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy	110.75
Osztrák járadék papírban	77.—
Osztrák járadék ezüstben	77.75
Osztrák járadék aranyban	95.—
1860. államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészvény	825.—
Magyar hitelbank-részvény	322.—
Osztrák hitelintézet-részvény	319.10
Cs. és kir. arany	5.65
20 frankos arany	9.55 ¹ / ₂
Német birodalmi márka	58.75
London (2 havi váltókért)	120.10
Magyar papírjárdék	87.—

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Kerestetik egy solid, intelligens fiatal ember, ki magát varrógép-utazónak kiképeztetni hajlandó — fizetés és magas jutalék mellett, — azonban utazási költségek megtérítése nélkül. Csak jó bizonyítványokkal ellátott egyének ajánlatait, valamint bizonyítványai másolatát elfogadja G. Neidlinger, Brassó, Purger-utca, 492. szám.

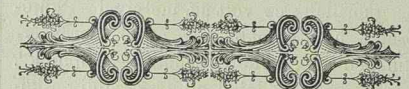
Hirdetmény.

A „Székely-egyleti első takarékpénztár” félévi forgalmi kimutatásának kapesában közhírré teszi, hogy intézetünk a pénztárunknál betett összegekről a lehető legmagasabb kamatot fizeti, mivel célja az olcsó közvetítés a megtakarított tőkék tulajdonosai és a hitelignylők között. Az egy évnél hosszabb időre betett összeg után fizetünk **7 százalékot**, az egy esztendőnél rövidebb időre beadott összeg után **6 százalékot**. Ez év októberében a kis betevők részére a takarékjegyek is behozatnak, miben Magyarországon intézetünk teszi ezzel az első kezdeményezést.

Sz.-Udvarhelyt, 1882. július 15.

Az igazgatóság.

3—3

3—3

Hirdetmény.

A borszéki üzletigazgatóságtól nyert bizományi raktáromban

VALÓDI BORSZÉKI VIZ

(főut-viz, és Kossuth-viz) kapható nagyban és kicsinyben olcsóbban, mint bárhol. Együttal felhívom a t. cz. közönség becses figyelmét arra, mikép az egyedül jogosított raktáros ez egész vidéken csak én vagyok, s a vizet közvetlenül és egyenesen a borszéki üzletigazgatóságtól kapom.

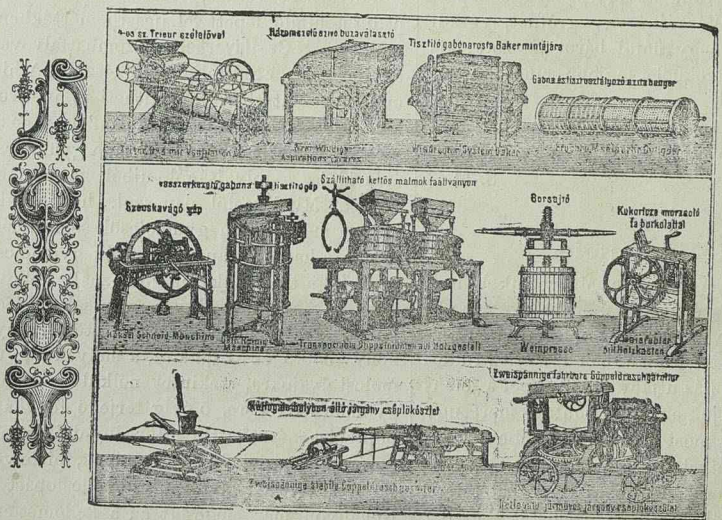
Szotyori Dániel

(K.-Vásárhelyt, szentkatolnai ut.)

Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gérgyár.
(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.
Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

12—30

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának

MENETRENDJE.

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeal irány:			
Állomások:		Személy vonat 203. sz. 203. sz.	T. v. 1. II. III. oszt.	Állomások:		Személy vonat 204. sz. 204. sz.	T. v. 1. II. III. oszt.
		óra és perc				óra és perc	
Bukarestből	Indul	—	—	Budapest	Ind.	7.30	—
Predeal	"	—	—	Nagyvárad (vend.)	Érk.	4.18	262
Tömös	"	—	—		Ind.	5.00	6.50
Brassó	Érk.	6.13	7.25	Kolozsvár	"	9.40	4.58
Földvár	Ind.	6.52	8.01		Indul	10.14	8.—
Apáca	"	7.23	9.33	Kocsárd (vend.)	(elág. Erkez.	12.38	11.43
Agostonfalva	"	7.51	10.01		(M.-Vás.) Indul	12.48	12.23
Kőhalom	"	—	—	Tövis, (vendéglő)	(elág. Erkez.	1.47	2.17
Héjasfalva	"	10.15	4.01		(Gy.-Fehv.) Ind.	2.07	3.—
Szegesvár (vendéglő)	Érk.	10.32	4.29	Kapus, (Elág. N.-Sze.)	Érk.	3.41	5.44
	Ind.	10.52	5.23		Ind.	3.51	6.52
Medgyes	Ind.	12.06	8.10	Medgyes	"	4.11	7.42
Kapus	Elág. N.-Sze. vendéglő	12.24	8.38	Szegesvár (vendéglő)	Érkezik	5.22	9.49
	ben felé	12.30	9.50		Indul	5.32	10.33
Tövis	Elág. Gy.-Fehv. vendéglő	2.06	12.49	Héjasfalva	"	5.50	11.15
	vár felé	2.26	2.18	Kőhalom	"	—	—
Kocsárd	Elág. vend.	3.24	4.09	Agostonfalva	"	8.18	3.53
	hely felé	3.34	4.50	Apáca	"	8.51	4.41
Kolozsvár vendéglő	Érk.	5.59	8.47	Földvár	"	9.23	5.37
	Indul	6.28	8.20	Brassó (vendéglő)	Érkezik	10.02	6.48
Nagyvárad vendéglő	Érk.	11.04	6.52		Indul	—	—
	Indul	11.24	—	Tömös	"	—	—
Budapest	Érkezik	8.21	—	Predeal	"	—	—
		—	—	Bukarest	Érkezik	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.